

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

A P E L

către Bisericile creștine,
religiile din întreaga lume
și oamenii doritori de bine
de pretutindeni

An de an, întreaga creștinătate sărbătorește Nașterea Domnului, sub semnul speranței păcii și al revărsării bunăvoinii lui Dumnezeu în sufletele noastre, potrivit cu mesajul cîntat de îngeri în jurul peșterii din Betleem: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire” (Luca II, 14). Încă din cele mai vechi timpuri, Mesia a fost așteptat ca DOMN al PĂCII, al dreptății și al fericirii, vremea ce urma să înceapă odată cu venirea Lui în lume, trebuind să fie o epocă de domnie a păcii desăvîrșite. Isaia nădăjduia că popoarele vor preface atunci „săbiile lor în fiare de pluguri și lăncile lor în seceri” și că „nici un neam nu va mai ridica sabia împotriva altuia și nu-și vor mai face războaie” (II, 4). Iezechiel, de asemenea, vedea cu ochii lui sufletești că va veni vremea cînd „locuitorii cetăților ... vor arde armele, săgețile, arcurile, lăncile și sulitele” (XXXIX, 9).

Intr-un psalm este scris că la venirea Domnului Păcii „mila și adevărul se vor întîmpina, dreptatea și pacea se vor săruta” (LXXXIV, 11), iar în altul se spune că „va înflori dreptatea în zilele lui și va fi belșug de pace cît va sta luna pe cer” (LXXI, 7).

Pacea ocupă așadar un loc central în lucrarea și învățătura Domnului nostru Iisus Hristos pentru mîntuirea lumii. De aceea și Biserica are datoria sfîntă ca propovăduind Evanghelia lui Hristos pe care Sfîntul Apostol Pavel o numește „Evanghelia Păcii” (Efes. VI, 15), să predice în primul rînd pacea între popoare și bunăvoirea în sufletele oamenilor. Dacă Biserica n-ar propovădui și nu s-ar strădui pentru realizarea păcii, ea nu și-ar îndeplini misiunea ei sfîntă în lume.

Acțiunile stăruitoare depuse pînă acum de întreaga omenire pentru apărarea păcii în lume — acțiuni la care și-a adus contribuția, alături de alte Biserici și religii, și Biserica Ortodoxă Română — au fost încununete cu roade bune de-a lungul multor ani. Aceasta este una din marile realizări ale epocii contemporane: evitarea de catastrofe socotite adeseori de neînlăturat. Tocmai această izbîndă ne îndeamnă să perseverăm și să ne sporim strădaniile în acțiunile de apărare a păcii, și în prezent ca și în trecut, azi cu atît mai mult cu cît se profilează noi amenințări la adresa liniștii popoarelor.

În viața internațională, mai ales în ultima vreme, s-a ajuns din nou la o încordare deosebit de primejdioasă. În diferite zone ale lumii, noi focare de tensiune se adaugă celor deja existente. Primejdia de război n-a pierit și armele de distrugere se înmulțesc tot mai mult.

Deși în ultimii ani, în cadrul multor foruri internaționale s-au purtat îndelungate discuții și s-au adoptat numeroase rezoluții cu privire la măsurile de dezarmare — măsuri propuse de nenumărate ori și de către România — practic nu s-a ajuns pînă acum să se realizeze nimic substanțial pentru a opri cursa înarmărilor. Pe lîngă sumele enorme care se cheltuiesc și care continuă să crească în mod fabulos, înarmările absorb și un uriaș potențial științific; cuceriri strălucite ale genului uman sînt transformate în mijloace de exterminare a oamenilor

SFÎNTUL SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Decembrie 1980
București

(Continuare în pag. a 2-a)

DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI, pictură de Gh. Tattarescu

La 122 de ani de la Unirea Principatelor Române

„Unire-n cuget și-n simțiri”

În urmă cu patru decenii, marele nostru istoric Nicolae Iorga, cu perspicacitatea care-l caracteriza, scria în publicația sa „Neamul Românesc” despre zădărniciul trecut al poporului român și aceste drepte constatări: „Apti pentru cea mai înaltă civilizație și siliți a trăi de la o bejenie la alta. Oricare alții s-ar fi risipit în lume. Pentru mai puțin se părăsesc și cele mai dulci patrii. Noi am rămas ... de străji la toate zările ... am întins brutalității arma subțire a inteligenței noastre. Și, iată, sîntem tot acasă.”

Neirisipirea în lume — cum spune N. Iorga — în fața atîtor involburări și furtuni care cu adevărat au căutat să ne smulgă de aici, rămînerea „acasă”, pe aceste meleaguri, în această vatră, presupune de bună seamă o deosebită calitate din partea poporului nostru și reprezintă desigur o mare izbîndă a sa.

Pe lîngă alte elemente, între care loc de seamă ocupă credința sau Legea noastră străbună ortodoxă, ce a ajutat negrăit de mult la cultivarea unor însușiri spirituale superioare care, în fața încercărilor de orice fel, dau tărie unui om și unui popor, ceea ce explică rămînerea aici este, credem, unitatea noastră, „unire-n cuget și-n simțiri” a tuturor fiilor plaiurilor românești, cum atît de potrivit a formulat-o Andrei Bărbăntău și a cîntat-o Ciprian Porumbescu în a doua jumătate a veacului trecut.

„O piine, un trup sîntem noi cei mulți”, spune Sf. Apostol Pavel (I Cor. 10, 17) despre cei ce cred în chip drept despre Mîntuitorul Iisus Hristos și se apropie de aceeași Sfîntă Cuminecătură.

O piine, un trup am fost și noi, românii de pe ambele versante ale arcului carpatic, de la începutul începuturilor, de cînd ne știm. Mărturii multe, scrise și nescrise, ne arată că „unire-n cuget și-n simțiri” a fost o permanență a fiilor acestor plaiuri, că noi toți, cei ce am apărut pe scena istoriei cu aceeași limbă și lege, ne-am rostuit viața sufletească și trupească în calapoade cît se poate de asemănătoare.

Unire-n cuget și-n simțiri s-a vădit în nedeile, care, din străfunduri de istorie, adunau la Sîntilie îndeosebi, pe goluri din crestele Carpaților, pe frații de pe ambele povîrnișuri ale acestor codri, și ei frați buni de-ai noștri, cu care prilej înaintașii noștri făceau nu numai schimburi de produse, ci puneau la cale și căsătorii, se rugau împreună și, mai ales, se întăreau reciproc în nădejdea unor vremi mai bune.

Unire-n cuget și-n simțiri era trăită la hramurile unor așezări mănăstirești mai ales, cînd românii transilvăneni cu deosebire, căci mănăstirile lor fuseseră distruse de cei ce voiau să le fure sufletul și ființa, treceau Carpații în Moldova, Muntenia și Oltenia, setoși nu numai de cuvîntul lui Dumnezeu cel pururea lucrător, ci și de întîlnire „cu frații”.

Arhid. Gh. Papuc

(Continuare în pag. a 3-a)

A P E L

către credincioșii ortodocși români
de peste hotare

În zilele acestea, cînd ochii noștri duhovnicești sînt ațintiți către peștera din Betleem, trăim cu toții momente de înaltă comuniune spirituală, împărtășind împreună simbioza românească-ortodoxă existentă în ființa neamului nostru. În toiu acesta al urărilor de bine pe care le schimbăm unii cu alții, noi cei de acasă și dumneavoastră cei care vă aflați în alt loc pe pămînt unde vă petreceți viața, ne întîlnim laolaltă duhovnicește și trăim marea bucurie a unității noastre în credință și simțire sufletească.

Cu toții sîntem moștenitori ai tezaurului etnic și de credință lăsat nouă de înaintași; împreună ne străduim să îmbogățim prezența românească în cultură, artă și știință. Laolaltă păstrăm și cultivăm comoara minunatelor noastre tradiții. La focul nestins al vetrei noastre străbune, în care și-a făcut sălaș statornic văpaia dragostei de Dumnezeu și de țară, să ne încălzim și unii și alții, cu toții alcătuiind o comunitate spirituală, comunitatea noastră românească și ortodoxă.

Conștiința noastră de frați întru credința ortodoxă și de fii ai aceluiași neam ne atrage pe unul către altul și dă viață comuniunii noastre, menținînd vii legăturile dintre noi.

A fost dat, din diferite pricini, ca nu toți românii să-și ducă viața pe pămîntul țării lor. Știm însă că și cei de departe poartă cu ei în suflet glasul gliei străbune și cerul românesc, care îi cheamă statornic să cinstească, cu fapta și cuvîntul, numele de român și legea strămoșească. Fiecare dintre românii ortodocși stabiliți în diferite țări a dus cu sine pe meleaguri îndepărtate tezaurul credinței noastre străbune și comoara obiceiurilor și datinilor românești, păstrîndu-le și trăindu-le cu sfințenie.

Pentru toți românii din țară și cei de peste hotare, voința de făurire și dănuire peste veacuri a statului român unitar național pe temeiul unității de neam, de teritoriu, de limbă, de comuniune spirituală, de năzuințe proprii, obiceiuri, tradiții și, în general, de tot ceea ce poate fi considerat specific românesc, a constituit și este și astăzi idealul nostru cel mai înalt, visul de totdeauna al poporului român. Părinții, moșii și strămoșii noștri l-au purtat în suflet și l-au lăsat moștenire din generație în generație. La împlinirea lui, prin lupte și jertfe, și-au adus contribuția toți românii, atît cei de acasă, cît și cei din afara hotarelor țării.

Sentimentul unității naționale și viețuirea în comuniune de credință cu cei de acasă i-au determinat pe românii de peste hotare să se strîngă în jurul vetrelor bisericesti, pe care și le-au zidit acolo și să ceară Bisericii-Mame din țară să le trimită lor preoți, îndrumători duhovnicești. Parohiile, cu locașurile lor de cult, au devenit astfel simbolul unității românilor, în orice parte a lumii s-ar afla. Iar noi cei de acasă le răspundem întotdeauna cu adevărată dragoste părintească, făcînd tot ce stă în puterile noastre pentru ca unitatea aceasta să se păstreze și neîncetat să se întărească.

De aceea, și acum cînd cugetele noastre sînt îndreptate împreună către peștera din Betleem, unde Fiul lui Dumnezeu se naște pentru unirea oamenilor între ei și a tuturor împreună cu Dumnezeu, vă chemăm stăruitor la întărirea comuniunii noastre de viețuire ortodoxă și românească.

SFÎNTUL SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Decembrie 1980
București

(Continuare în pag. a 2-a)

A P E L

către Bisericile creștine, religiile din întreaga lume și oamenii doritori de bine de pretutindeni

(Continuare din pag. 1)

și de distrugere a mediului ambiant, armele acumulate pînă în prezent putînd nimici întreaga civilizație.

În fața acestei primejdii crescînde, toți oamenii sînt chemați, mai mult ca oricînd, să-și unească eforturile pentru instaurarea unui climat de pace, de destindere, de încredere reciprocă și de cooperare.

Bisericile și credincioșii lor nu pot lipsi din rîndurile celor care ostenesc pentru apărarea păcii și pentru ocrotirea vieții oamenilor, după cum ne poruncește Dumnezeu însuși prin gura profetului care zice: „*Iată viața și moarte ți-am pus astăzi înaintea ta, binecuvîntare și blestem. Alege viața, ca să trăiești tu și urmașii tăi*” (Deut. XXX, 19). Porunca lui Dumnezeu este deci: SĂ ALEGEM VIAȚA! Dreptul la viață este dreptul sacru al omului. Nimeni nu are libertatea să ucidă. Mîntuitorul Iisus Hristos, Domnul și Învățătorul nostru, s-a declarat de nenumărate ori „*Domn al vieții*” (Ioan III, 16), încredințîndu-ne că a venit ca „*lumea viață să aibă și mai mult să aibă*” (Ioan X, 10).

Călăuziți de aceste îndemnuri, membrii Sfîntului

Sinod al Bisericii Ortodoxe Române își ridică cu hotărîre glasul pentru apărarea păcii în lume, pentru înțelegerea dintre popoare, pentru rezolvarea tuturor conflictelor pe calea înțeleaptă a tratativelor, adresînd astăzi APEL stăruitor tuturor Bisericilor creștine din lume, tuturor religiilor și oamenilor doritori de bine de pretutindeni, cerîndu-le să-și unească și mai mult eforturile în apărarea vieții, pentru a opri valul înarmărilor și a pune lumea la adăpost față de distrugerile războiului pentru învingerea răului, a opresiunii, a nedreptății și a egoismului din viața omenerii contemporane.

Avînd noi „*pavăza credinței*” (Efes. VI, 16) și fiind înarmați cu „*sabia duhului care este Cuvîntul lui Dumnezeu*” (Efes. VI, 17), să facem totul pentru consolidarea unei păci trainice pe pămînt, pentru dezvoltarea armonioasă a omului, pentru respectarea dreptului la viață, la pace, la prosperitate și fericire al tuturor oamenilor.

Pace pe pămînt, bunăvoințe în suflete și dragoste între toți oamenii și între toate popoarele lumii.

A P E L

către credincioșii ortodocși români de peste hotare

(Continuare din pag. 1)

Simțindu-ne cu toți părtași acelorași virtuți străbune, să contribuim împreună la păstrarea neștirbită a ființei neamului nostru și să ne aducem, în același timp, contribuția noastră pozitivă la zidirea unei lumi noi, unei lumi a păcii și binevoirii între oameni, potrivit mesajului ceresc vestit oamenilor de ingerii care cîntau în jurul peșterii din Betleem zicînd: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoințe*” (Luca II, 14).

Respectînd întotdeauna legile țării în care trăiți, ai căror cetățeni sînteți astăzi, nu uitați să vă iubiți și pămîntul pe care v-ați născut și să faceți fiecare cite ceva pentru patria de origine, pentru ca poporul din mijlocul căruia ați pornit să propășească neconținut, constituind astfel o punte de legătură a unei prietenii trainice între țări și popoare.

Purtînd în inimi simțirea frățească, să facem din dragostea dintre noi legea vieții noastre în lume. Unul pe altul în cinste să-l ținem; unul altuia în ajutor să-i stăm, în comuniune desăvîrșită cu toții să viețuim!

Oamenii sau popoare în

pace, prietenie și colaborare să trăim. Ca și oamenii, popoarele să așeze dragostea la temelie a vieții lor. Acest îndemn este totdeauna binevenit. Astăzi, îndeosebi, cînd lumea trece printr-o etapă grea în viața sa, fiind amenințată în însăși ființa ei, chemarea aceasta dumnezeiască la viațuire în dragoste frățească și pace este mai actuală ca oricînd.

Iubiții noștri

fii duhovnicești,

În atmosfera înălțătoare a Marelui Praznic al Nașterii Domnului și în pragul Noului An 1981, Biserica-Mamă, prin noi, membrii Sfîntului Sinod, adresează tuturor fiilor ei duhovnicești de peste hotare chemarea la trăire în frățietate românească, în unire, dragoste, pace și împreună-lucrare, pentru ca: „*Să petrecem cu toții viața lină și tihnită întru toată temerea de Dumnezeu și buna-cuviință că acesta este lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu*” (I Tim. II, 2—3).

Cu aceste gînduri, vă îmbrățișăm cu părintească dragoste, făcîndu-vă urări de bine pentru Noul An.

Piine pentru suflet

Calea desăvîrșirii creștine

La începutul unui an, după sărbătoarea Nașterii Domnului, ne apare mai stăruitor întrebarea: care este rostul nostru în lume și care este idealul suprem al vieții pentru creștini?

Amîndouă aceste sărbători arată, pe de o parte, legătura omului cu Dumnezeu, pe de altă parte legătura cu semenii săi. Ele fixează în conștiință datoriile noastre față de Dumnezeu și față de oameni.

Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să ne arate „*calea care duce la ceruri*”, precum spunem în colinda străbună.

El s-a făcut om, asemenea nouă, în afară de păcat, ca să ne îndumnezeim prin har, precum spun Părinții Bisericii.

A venit în chip de prunc nevinovat ca să ne ajute să ajungem la „*statura omului desăvîrșit*”.

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a încheiat predica de pe munte, arătînd căile care duc la fericire, cu îndemnul „*Fiți, dar, voi desăvîrșiți, precum Tatăl nostru Cel ceresc este desăvîrșit*” (Matei 5, 48).

În aceste cuvinte este arătat țelul cel mai înalt al creștinului. Deși această chemare s-a adresat în primul rînd sfinților apostoli, și deci urmașilor lor, — totuși chemarea la desăvîrșire este o chemare care este adresată tuturor oamenilor. Desăvîrșirea este un deziderat după care se doarește omul, pentru că menirea lui este să înainteze mereu pe drumul progresului, iar acesta are un caracter general și îmbrățișează întreaga viață și activitate.

Desăvîrșirea morală, plinirea voiei lui Dumnezeu, după modelul pe care ni l-a arătat Mîntuitorul a fost și rămîne una din pirghiile de seamă ale progresului material și spiritual.

Pentru creștinul adevărat valoarea anilor nu stă în numărul lor ci în binele pe care îl face în cursul lor.

Dacă uneori zilele și anii sînt asemănați cu visul, cu zborul păsării în văzduh sau cu alunecarea corabiei pe valurile involburate ale oceanelor, fără să lase ceva în urma lor, este numai pentru ca să se arate repeziunea cu care se desfășoară ele și pentru ca să ni se arate că sîntem „*călători*” și oaspeți în această lume, nu însă ca să arate valoarea lor sau rostul pe care îl are omul în lume.

An de an ne fixăm ținte pe care dorim să le împlinim. Neîndeplinirea lor dă un sentiment de nesatisfacție, de nemulțumire și de durere.

Dimpotrivă, cînd reușim să îndeplinim aceste ținte simțim că nu trăim degeaba, simțim că împlinim un rost în viață.

Dar dincolo de aceste ținte, este pentru toți ținta supremă: „*desăvîrșirea*”. Aceasta e la capătul călătoriei noastre. Cu cit mai mult o avem în vedere și ne silim să ajungem spre ea, ca atît mai bine și mai ușor împlinim celelalte rosturi pe care le avem în lume.

Calea spre desăvîrșire nu este o cale care se întinde numai pe coordonata orizontală a vieții. Nu mergem numai pe meridianul pămîntului „*de la leagăn pînă la moarte*”, ci sîntem chemați să călătorim și pe coordonata verti-

cală, să urcăm pe muntele transfigurării noastre morale, să urcăm pe treptele desăvîrșirii morale, să trecem de la starea „*chipului lui Dumnezeu*” în făptura noastră la aceea a „*asemănării cu Dumnezeu*” să săvîrșim mereu binele care îl înalță pe om.

Drumul acesta nu este ușor. Ca orice urcuș spre înălțimi cere efort, și nu este lipsit de obstacole.

Dacă pentru îmbunătățirea condiției fizice se cere jucătorilor mult antrenament și renunțare la anumite plăceri, cu atît mai mult pentru îmbunătățirea condiției morale, pentru ajungerea la ținta desăvîrșirii, se cere un efort continuu, un exercițiu neîntrerupt. De aceea Sf. Scriptură spune: *Privegheați și vă rugați ca să nu cădeți în ispită* (Matei 26, 41).

Drumul spre desăvîrșire este și rămîne o luptă continuă cu sine însuși și cu lumea înconjurătoare, biruința unei lupte împotriva păcatului, și a răului în toate înfățișările lui.

Pe acest drum sînt chemați să urce toți oamenii. El nu este un privilegiu al unora sau al altora. Chemarea e universală, fiindcă ea corespunde unei legi sădite de Dumnezeu în firea oamenilor. Omul este singura ființă care face istorie, care are îndreptată privirea spre viitor.

Se cunosc cu deosebire trei trepte ale drumului spre desăvîrșire: treapta purificării sau a ascezei; treapta luminării sau a contemplației și piscul cel mai înalt al ei, unirea și trăirea în comuniunea cu Dumnezeu, izvorul desăvîrșirii.

Treapta dintii ar putea fi asemănată cu o primăvară timpurie, în care grija cea dintii și cea mai mare este de a smulge din ogorul sufletesc buruienile și pâlămidă și de a-l pregăti să răsără în el semințele cele bune ale virtuții. Lucrul acesta nu este ușor. Pentru cei mai mulți este foarte greu. Acum se cere să te desparți sau chiar să urăști ceea ce ai iubit, adică să te desparți de patimi, și să iubești ceea ce ai urit, adică să te deprinzi în iubire și cu practicarea virtuților.

Cineva voind să afle un leac tămăduitor de păcate, a primit următoarea rețetă de la un doctor duhovnicesc: „*Mergi de ia rădăcina sărăciei duhovnicești și frunzele răbdării și ramurile rugăciunii și le amestecă pe toate și le pisează în pîna ascultării și le pune în pîna gîndurilor bune și apoi le așează în oala științei și le moaie cu apă din picăturile lacrimilor (pocăinței) și atunci aprinde desesubtul lor vîpăia dumnezeieștii dragoste și după ce va fierbe puțin deșeartă-le în tîpsia socotinței (înțelepciunii) și le amestecă cu mulțumire, le bea în grabă cu lingura umilinții și le spală cu basmaua spovedaniei și așa te vei tămădui și vei scăpa de păcatele tale* (Arhiva Bisericii Sf. Nicolae din Șcheii Brașovului, manuscris 44).

Exercițiile cele mai frecvente în această treaptă sînt exercițiul rugăciunii, al înțelepciunii, al dreptății, al cumpătării și al curajului.

Nici unul din aceste exerciții nu sînt în sine un scop, ci numai mijloace pentru înaintarea în treapta a doua. Sînt exerciții de adaptare, de trezire a puterilor

spirituale din om, pe care păcatul le-a slăbit.

A doua treaptă este străbătută de gîndul și dragostea de Dumnezeu care duce la cunoașterea de Dumnezeu. „*Aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis*” (Ioan 17, 3).

Pe calea desăvîrșirii nu se poate merge fără iubirea de Dumnezeu și de oameni.

Iubirea de Dumnezeu ne ajută să împlinim voia lui Dumnezeu, să apropiem voia noastră liberă de voința lui Dumnezeu cea sfințită și atotbună.

În iubirea de Dumnezeu și de oameni se cuprinde „*toată legea și profetia*” (Matei 22, 48).

„*Dacă vă iubește cineva, va păzi Cuvîntul Meu și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face lăcaș la el*” (Ioan 14, 23).

Sf. Evanghelist Ioan, care a pus capul pe pieptul Mîntuitorului la Cina cea de taină, ne scrie despre această iubire, care este simbul oricărei desăvîrșiri: „*Și noi am cunoscut și am crezut iubirea, pe care Dumnezeu o are către noi. Dumnezeu este iubire și cel ce rămîne în iubire rămîne în Dumnezeu și Dumnezeu rămîne în el*.” În iubire nu este frică, ci iubirea desăvîrșită alungă frica, pentru că frica merge alături de pedeapsă, iar cel ce se teme nu este desăvîrșit în iubire” (I Ioan 16—18).

Astfel nici teama de Dumnezeu, nici fulgerele și tunetele de pe Sinai, prin care s-au dat poruncile, nu sînt călăuze pe drumul desăvîrșirii creștine, ci iubirea lui Dumnezeu, pe care îl iubim pentru că știm că El ne-a iubit mai întîi, precum spune același evanghelist.

Iubirea lui Dumnezeu către noi este ca un magnet care ne atrage și ne ajută să împlinim tot ceea ce este plăcut lui Dumnezeu.

Fără de iubire de Dumnezeu și de oameni nu este înaintea către desăvîrșire. Fără ea totul este mort.

„*Ținta poruncii Domnului este dragostea din inimă curată, din cuget bun și din credință nefăcătoare*” (I Tim. 1, 5; Rom. 13, 9).

Vorbînd despre chipul omului nou și îmbrăcarea lui în hainele virtuților, Apostolul Pavel încheie îndemnul său cu cuvintele: „*Iar peste toate acestea, îmbrăcați-vă întru dragoste, care este legătura desăvîrșirii*” (Col. 3, 14). (A se vedea întreg capitolul trei care este un minunat îndreptar pe calea desăvîrșirii.)

În sfîrșit, treapta a treia ne duce la piscul cel mai înalt al desăvîrșirii, la însuși Dumnezeu. Trăirea în comuniune cu El revărsă în suflet o negrăită bucurie, dar ea dă putere credinciosului să se manifeste în lume și între oameni cu o mare dăruire de sine.

Ajuns pe această treaptă, creștinul urmează întru toate pe Hristos, „*Calea, Adevărul și Viața*”. În Iisus Hristos noi s-a arătat desăvîrșirea. El este Modelul și Mîntuitorul nostru. El luminează căările vieții, și ne călăuzește pe calea desăvîrșirii. De aceea creștinii numesc anii zicînd „*anul Domnului*”.

De la nașterea lui Iisus începe numărătoarea anilor, fiindcă El a venit în lume, a intrat în istorie ca să arate și să ajute oamenilor să înainteze spre desăvîrșire. El a venit în lume ca să binecuvînteze „*cununa anilor*” cu darul și iubirea lui de oameni.

Părintele VASILE

O pilduitoare inițiativă a Prea Fericitului Patriarh Iustin

Traducerile din Sfinții Părinți și din scriitorii bisericești

Tălmăcind în chip minunat cuvîntul Scripturii, în care se spune că în Hristos putem avea mulți dascăli, dar nu mulți părinți (I Cor. 4, 15), care să ajute în chip deosebit la nașterea noastră cea întru „*făptură nouă*”, Prea Fericitul Patriarh Iustin a pus în lucrare încă din anul trecut planul de traducere în românește a scrierilor principalilor părinți și scriitorii ai Bisericii creștine întrucît, ca eminent profesor de teologie, Prea Fericirea Sa știe cel mai

bine că Biserica Răsăriteană fiind prin excelență o „*Biserică a Sfinților Părinți*”, în afară de cuvîntul Scripturii, slujitorii și credincioșii ei au lipsă cel mai mult de învățăturile Părinților și a scriitorilor bisericești.

Știm că și altădată cărturari ca mitropolitii Varlaam și Dosoftei ai Moldovei traduceau din „*Scara*” Sfîntului Ioan ori epistolele Sfîntului Ignatie Teoforul, Pravilele Sfinților Apostoli și Explicarea liturghiei după Patriarhul

Gherman al Constantinopolei (acestea din urmă cerute de ierarii ruși ai vremii aceleia), iar un voevod cu mai puțină carte, ca Antioh Cantemir ruga pe fiul său, preainvățul Dimitrie să-i citească din „*Mărgăritarele*” Sfîntului Ioan Gură de Aur. Mai știm că alți cărturari ca Samuil Micu, Paisie de la Neamț ori Grigorie al IV-lea al Ungrovlahiei au tra-

T. B.

(Continuare în pag. a 4-a)

La 15 ianuarie 1981 — 131 de ani de la nașterea lui M. Eminescu

Odă marelui poet

(Eminescu evocat de poeți)

Nu sînt puține odele închinat marelui poet. Este în afară de orice îndoială că nici un alt poet din literatura noastră nu a inspirat atîtea stihuri de prețuire și recunoștință.

Din prima generație posteminesciană se reține îndeosebi oda *Lui Eminescu* de Al. Vlahuță, mărturisire vibrantă și patetică a legăturii dintre o existență dramatică și nestematele creației poetice: „Tot mai citeșc măiastra-ți carte / Deși îți-o știu pe dinafară / Parcă urmînd șirul de slove / Ce-a tale gânduri semănară / Mă duc tot mai afund cu mintea / În lumile de frumuseți / Ce-au izvorit eterni luceferi / Din noaptea tristei tale vieți”. Poeții de la

Contemporanul, mai les N. Beldiceanu, vor fi atrași de protestul social din cunoscuta poemă *Împărat și prolețar* și o bună parte din lirica militantă publicată în paginile pomenitei reviste socialiste se va resimți de influența eminesciană.

Poeții începutului de secol conturează imaginea unui geniu a cărui operă are profunde rezonanțe naționale, plasîndu-ne sub „Creanga de aur” a istoriei. Ideea este exprimată poetic de Victor Eftimiu în poemul *Rapsodii*: „Dormi... universul tău de gânduri / Nu e scris să-l nimicească învelișul cel de scînduri / El împarte strălucirea-i din hotar pînă-n hotar / Pentru-acela care fuse și împărat și prolețar”.

Din lirica generației interbelice se impune poemul *Eminescu* de Aron Cotruș, din care metafora *Dante valah* are profunde sugestii de relație om-operă. Mihai Beniuc, adresîndu-se *Tinerilor poeți*, spune că versurile marelui poet sînt pentru ei „miraj de neatîns”, dar cîntecul lor nu este în van, pentru că „Eminescu nu cuprinse tot / În stihurile lui dumnezeiești / Durerea românească-i mult mai mare / Și n-o incupe toată nici un cîntec”.

Cantitativ, generația actuală de poeți a scris cel mai mult despre Eminescu. Momente biografice, metafore și imagini din opera lui Eminescu, exemplara existență civică a poetului sînt evocate și invocate de diverși poeți. Ion Brad, de pildă reînvie „popasul blăjean” al poetului văzut ca o întoarcere la origini: „Cerule pe

deal / E numai aramă de vis și de tei / Din inimă te salut, mică Romă a părinților mei”. Pentru Nichita Stănescu „o călărire în zori” titlul unei poezii eminesciene din tinerețe devine metafora travaliului poetic însuși, iar pentru Victor Eftimiu atît de eminescian „floare de tei” capătă sensuri sinonime cu erotica eminesciană care a nutrit și a încălzit sufletește atîtea generații de tineri: „Și floarea teiului e-n toi / Furtunile se potoliră / Mai tremură măiastra liră / Mai cîntă Eminescu-n noi”. În opera lui Ioan Alexandru, Eminescu este frecvent evocat. Slăvit într-un imn, pentru că el cuprinde „cuvinte atinse de duh, de flacăra spiritului”, poetul este văzut alături ca un duhovnic căruia-i sînt mărturisite suferințele Transilvaniei istorice care inhibă avîntul poetic al tinărului confrate: „De mult am vrut, Mihai să-ți scriu, / Dar socoteam că dintr-o altă ceară / Sînt făurit pe dealul transilvan / Și altul mi-este fratele de țară. / Moldova este sfîntă, îmi spuneam / Ștefan și Eminescu împreună! / Eu, ardelen, cu suferința mea / Ce poate ea să știe și să spună”.

Din mulțimea odelor închinat lui Eminescu, enumerate aici succint în etapele fundamentale ale devenirii poeziei românești, se desprinde, rostit prin verb poetic, adevărul strălucit rostit cîndva de Călinescu: „Eminescu este unul din păzitorii solului nostru veșnic!”

Ion Buzăși

Nicolae Iorga și Transilvania

„preoților și învățătorilor din românimea de peste munți, celor prin care se păstrează neamul în așteptarea viitorului care atîrnă de vrednicia noastră”. Patru ani mai târziu tipărește *Neamul românesc din Ardeal și Țara Ungurească*, ca rezultat al călătoriilor sale prin Transilvania, Maramureș și Crișana.

Prin activitatea sa neobosită, N. Iorga a sprijinit ca nimeni altul promovarea unității culturale, participînd la începutul secolului al XX-lea la adunările generale ale Astei de la Sibiu, Brașov și Blaj. La expoziția etnografică și istorică culturală din 1905 deschisă cu prilejul inaugurării Muzeului Asociațiunii de la Sibiu, istoricul N. Iorga a petrecut o zi întreagă în sectorul bisericesc, unde a făcut descoperiri importante. La 20 mai 1906 ia parte la sfințirea Catedralei ortodoxe române din Sibiu, iar a treia zi a festivităților ține conferința *Cultura și literatura românească de astăzi*, care s-a bucurat de un mare succes.

N. Iorga devine foarte simpatizat în Transilvania, publicînd în „*Neamul Românesc*” numeroase date referitoare la românii de dincolo de Carpați. În 1907 este ales în conducerea Ligii Culturale, iar în 1908 înființează Universitatea populară de la Vălenii de Munte, la care participau numeroși tineri din Transilvania și Bucovina, fortificînd și pe această cale solidaritatea națională. În 1909, cu prilejul sărbătoririi a o sută de ani de la nașterea mitropolitului Andrei Șaguna, N. Iorga scrie în „*Neamul Românesc*” pagini elogioase cu privire la faptele nemuritoare ale ierarhului transilvănean.

După studii strălucite în Franța și Germania (la Leipzig își ia doctoratul în istorie), în 1895 ajunge profesor universitar, la vîrsta de 24 de ani. Ca o consecință a meritelor sale științifice în 1897 este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în 1911 devine membru activ. Cu acel prilej, în discursul său de răspuns, A. D. Xenopol îl caracteriza foarte sugestiv pe fostul său student: „...te întrebă cu înminunare, cum a putut un creier să conceapă atîtea lucrări și o mină să le scrie, mai ales dacă adăugăm la această activitate susținută și acea mai mărunțată, dar tot atîta răpitoare de timp, a ziaristicii — și doar ești încă un om tinăr”.

Încă din primii ani, tinărul istoric cercetează cu asiduitate istoria Transilvaniei, pe de o parte, aplecîndu-se cu mîgală asupra zecilor de mii de documente și cărți aflate în diferite locuri (arhive de stat, particulare, parohiale), iar pe de altă parte, îl interesează, în aceeași măsură, și viața contemporană, îndeosebi cea spirituală, a acestei provincii românești de dincoace de munți, participînd afectiv la numeroase manifestări culturale, pe care ulterior le va comenta cu foarte multă înțelegere în revistele și ziarele de dincolo de Carpați.

Prima călătorie de studii o întreprinde în Transilvania la 1896, rămînd la Sibiu două săptămîni, iar în anii următori își continuă cercetările în acest oraș, Brașov, Bistrița, Blaj și alte localități, adunînd referiri privitoare la românii transilvăneni atît din arhivele săsești, cît și cele românești. În anul 1901, cu ocazia unei călătorii de documentare la Budapesta, în urma unor propuneri venite din partea studențimii românești, la 29 septembrie N. Iorga a conferință despre Mihai Viteazul, comemorîndu-se în felul acesta 300 de ani de la moartea domnitorului, care a izbutit pentru prima dată unirea politică a celor trei țări românești. Expunerea sa a stîrnit un uriaș entuziasm patriotic în rîndurile tinerimii studioase. În numele studenților a mulțumit Ioan Lupăș viitorul istoric prestigios al românilor.

În urma documentărilor temeinice întreprinse dincoace de munți, în 1902 editează *Sate și preoți din Ardeal*, primă istorie a Transilvaniei, elaborată de un român de dincolo, fiind dedicată

Războiului balcanic încheiat cu pacea de la București (1913) a prilejuit vii frămîntări în rîndurile românilor de pe ambele versanți ai Carpaților. În anul universitar 1913/1914, N. Iorga ține un curs în legătură cu istoria Transilvaniei din cele mai vechi timpuri pînă la începutul secolului al XX-lea, tipăriind două volume în limba franceză *Histoire des Roumains de Transylvanie et de Hongrie*.

Participarea României în primul război mondial, în vederea realizării unității naționale, idee pe care N. Iorga a slujit-o pînă la sacrificiu, a permis, datorită unor uriașe jertfe, înfăptuirea unirii tuturor românilor într-un singur stat independent și suveran. Impresionat de dorința ardelenilor de a lupta ca voluntari în armata română N. Iorga declara la adunarea desfășurată în Piața Unirii din Iași la 9 iunie 1917: „*Ați venit aici ca să faceți, împreună cu tovarășii voștri din oastea noastră, România cea nouă, pentru care sunteți gata să aduceți prințul scump al singelui vostru... La faptă ați venit și de aceea vă primim cu bucurie*”. De altminteri, voluntarii transilvăneni și bucovineni au fost mesagerii idealurilor populației românești asuprite din Imperiul austro-ungar de eliberare și unire cu România.

La făurirea României Mari, N. Iorga a jucat un rol aparte, prin întărirea moralului tuturor românilor în momentele grele ale războiului, dînd dovadă prin fapte, de o nețărmurată dragoste față de patrie.

Mihai Sofronie

„Unire-n cuget și-n simțiri”

(Continuare din pag. 1)

Unirea-n cuget și-n simțiri o trăiau marile catedrale transilvănene, de la Alba Iulia, încă înainte de 1700, de la Sibiu, de la Blaj ș.a., care aveau și au ca hram Sf. Treime, ceea ce pentru obștea românească avea și un înțeles național și anume, așa cum cele trei Persoane divine formează o singură Ființă, la fel și cele trei provincii românești: Transilvania, Muntenia și Moldova formează o unitate de nedespărțit, unele icoane cu Sf. Treime avînd pe verso chiar harta vechii Dacii.

Unire-n cuget și-n simțiri vădeau diaconul Coresi, mitropolitul Simion Ștefan de la Alba Iulia, mitropolitul Varlaam și alți vlădici de seamă, cînd în cărțile lor se adresa „cătore toată semînția românească...”, autorii Paliei de la Orăștie, cînd îndeamnă pe toți „frații români” să citească cărțile Sf. Scripturi tipărite de ei, sau atunci cînd obștea boteza riuri care îi despărțeau vremelnice cu numele de „Valea Fratelui”.

Unire-n cuget și-n simțiri vedeau sutele și mîile de preoți, călugări și alți oameni de bine, care, asemenea lui Badea Cîrjan, au cărat în glugă sau desagi de-o parte și de alta a Carpaților, pe cărări numai de ei știute, marelui număr de cărți în grai românesc, întîlnite astăzi pe tot cuprinsul țării, chiar dacă erau tipărite la Brașov, Iași, la Tirgoviște, la Sibiu, la București etc., ca și nenumărații ciobani transilvăneni care-și treceau prin vama cucului turmele „în țară”, „la frați”, realitate pe care unii dintre noi am trăit-o și în timpul ocupației horystice, în urma diktatului de la Viena, cînd Transilvania era ca o inimă tăiată în două, și cînd, în ciuda unei paze extrem de severe, românii, ocrotiți de aripa nopții și de dreptatea cauzei lor, treceau în ambele sensuri în număr mare vremelnicele granițe impuse țării noastre în acei ani extrem de grei.

Așa cum pe planul credinței noastre, ideea unui Mintuitor s-a transmis, sub diverse forme, pînă la împlinirea ei în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, la fel unitatea de gîndire și simțire de care am amintit a perpetuat peste veacuri, a nutrit și a făcut să crească tot mai mult ideea rega-

tului dacic și, desigur, a refacerii lui, ceea ce a și prins viață sub diferite forme, care, toate, țineau crearea unui stat unitar și liber al tuturor românilor.

Așa se explică afirmația cronicarilor care vorbesc de originea daco-romană a românilor și continuitatea lor pe aceste meleaguri, ca unui care „dintr-o fîntînă au izvorit și cură” (Stolnicul Cantacuzino); afirmația lui Nicolae Olahus din 1536, care de asemenea vorbește despre unitatea și continuitatea românilor care „au aceeași limbă, aceleași obiceiuri, aceeași religie”; succesul campaniei lui Petru Rareș în Transilvania în 1529, cînd învinge pe Ferdinand, fratele împăratului Carol Quintul, și cînd mulți români din Transilvania „din pricina asemănării limbii lor s-au alăturat cu ușurință moldovenilor”, cum spun documentele vremii.

Această unitate de gîndire și simțire explică în mare măsură izbînda rapidă a lui Mihai Viteazul de la Șelimbăr (1599), vestea despre ea răspîndindu-se „cu cea mai mare iuteală în întreaga țară — cum consensmează cronicarul maghiar Szamosközy — neamul românesc, care locuia în satele și cătunele Transilvaniei, răscolindu-se pretutindeni s-a unit cu poporul venit (de peste munți n.n.)”. „Mihai realizase acum — va scrie mai târziu Nicolae Bălcescu — visarea iubită a voievozilor celor mari ai românilor”, Mihai Viteazul încingînd puternic dorul românilor după unitate politică.

Această unitate de gîndire și simțire explică de bună seamă titulatura care s-a dat lui Horea de la Șelimbăr, răscoala sa solidarizînd și pe românii de peste Carpați, căci altfel nu se poate explica întrebarea ce i s-a pus în 22 februarie 1785 de asupritorii săi, referitoare la înțelegerea avută de el „cu iobagii din Țara Românească”; această unitate explică faptul că în mișcarea Supplexului din 1804 românii sînt prezentați ca moștenitori ai „Dachiei”, care cuprinde în hotarele sale „Ardealul, Vlahia, Moldova-Vlahia și Bănatul”, ca și faptul că „Domnul Tudor” sau „Crăișul Todorut” era așteptat și în Transilvania.

Unitatea de gîndire și simțire a fiilor din cuprinsul vechii Dacii s-a făcut vădită cu deosebire la generația din 1848, fapt constatat chiar de străini, ceea ce ne confirmă pastorul sas St. L. Roth, martor al Adunării de pe cîmpia Libertății din Blaj, care a intuit clar apropiata unire politică a tuturor românilor, ca și un diplomat francez care scria în preajma revoluției din 1848: „Crearea unui mare ducat al Daciei mi s-a părut a fi aici expresia dorinței celei mai generale a acestei țări”.

Pe un astfel de teren, în care ideea de unitate națională era atît de vie, atît de puternică, înfăptuirea unirii Moldovei cu Țara Românească, în 24 ian. 1859, pe care o aniversăm în aceste zile, ne pare cît se poate de firească și cu adevărat opera obștească a tuturor românilor.

Unirea Moldovei cu Țara Românească, care, cum s-a spus, a însemnat „actul de naștere a României moderne”, apoi desăvîrșirea acestei uniri la 1 decembrie 1918, constituie, așadar, încununarea firească a unor aspirații și lupte seculare, reprezintă lucrarea tuturor fiilor acestor plaiuri, din care motiv și bucuria obștei la înfăptuirea lor a fost cît se poate de mare. „Saltă și dănuiește, scumpă Românie — spunea în 24 ianuarie 1859 arhim. Neofit Scriban — îmbracă-ți veșmintele domnești ale părinților tăi, cheamă, adună pe fiii tăi din toate laturile pămîntului...”

*

Evocînd evenimente de seamă din istoria țării și poporului nostru, care au solicitat eforturi uriașe și jertfe de negrăit din partea înaintașilor noștri, se cuvine să nu uităm că îndatoriri de seamă ne revin și nouă fiii de astăzi ai Patriei.

Uniți în cugete și pătrunși de aceleași simțiri calde față de Patria noastră, care promovează în lumea de astăzi atîtea idei nobile și extrem de necesare, toți fiii ei, indiferent cum ne-ar chema, toți cei ce am deschis ochii pe aceste plaiuri binecuvîntate, indiferent unde ne-am afla, să facem ca numele ei bun să crească tot mai mult, neuitînd că această unitate și înfrățire a noastră „și lui Dumnezeu îi place”, cum exclama un țaran român încă la începutul acestui veac.

Conferința teologică interconfesională de la Cluj-Napoca

În zilele de 26 și 27 noiembrie 1980 a avut loc la Cluj-Napoca, cea de a 36-a Conferință teologică interconfesională. Lucrările au fost găzduite de Institutul Teologic Protestant din localitate.

Au participat conducători ortodocși și protestanți ai unor centre eparhiale din Transilvania și Banat, episcopii și arhierii vicari din țară, profesori ai institutelor teologice din București, Sibiu, Cluj-Napoca, Alba Iulia și Iași, consilieri cu probleme culturale, redactori ai revistelor centrale și mitropolitane, directorii seminariilor

teologice, doctoranzi și alți invitați.

Au fost prezentate următoarele referate:

1. *Referat principal:* „Vie împărăția Tal” Evaluarea lucrărilor Conferinței Mondiale pentru Misiune și Evanghelizare a C.E.B. de la Melbourne — Australia, din mai 1980”, întocmit de pr. prof. dr. Ioan Bria, de la Institutul Teologic Universitar din București.

2. *Referat secundar (1):* „Împărăția lui Dumnezeu ca realitate și nădejde”, întocmit de prof. dr. Kozma Zsolt de la Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca.

3. *Referat secundar (2):* „Dimensiunea socială a împărăției lui Dumnezeu”, întocmit de pr. prof. dr. Dumitru Abrudan de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu.

Pe marginea acestor referate au avut loc luări de cuvânt din partea participanților la Conferință.

În final, comisia rectorilor și prorectorilor a prezentat următoarele concluzii:

„Întrunindu-ne la cea de a 36-a Conferință teologică interconfesională, am avut prilejul și bucuria de a aborda și aprofunda o temă

de mare actualitate teologică, misionară și ecumenică: „Vie împărăția Tal”, care a constituit tema principală a Conferinței Mondiale de Misiune și Evanghelizare a C.E.B. din mai 1980 la Melbourne, Australia. Prin cele trei referate susținute s-a întreprins o evaluare a rezultatelor acestei conferințe și a implicațiilor acesteia în viața Bisericilor noastre în cadrul ecumenismului local, teologic și practic. Atât din referate, cât și din discuțiile purtate, a reieșit că Împărăția lui Dumnezeu constituie obiectul permanent și conținutul esențial al misiunii și mărturiei Bisericii în lume.

1. Misiunea Bisericii ca mijloc de realizare a Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, implică deopotrivă propovăduirea Evangheliei lui Hristos, viața de comuniune cu Hristos, prin Sfintele Taine și slujirea diaconală a credincioșilor și poporului. Cele două dimensiuni: cea verticală și orizontală, adică cea a propovăduirii Evangheliei și cea a slujirii sociale, sînt inseparabile și complementare.

2. În lucrarea ei de zidire a Împărăției lui Dumnezeu, Biserica continuă în istorie, misiunea capului ei, Hristos, care s-a identificat chenic cu cei aflați în lipsă și suferință, cărora le-a dus prin crucea și învierea Sa, eliberarea și viața cea nouă a Împărăției Sale.

3. Biserica este „Sacramentul Împărăției lui Dumnezeu”, și mărturie a prezenței reale și actuale a acesteia. Împărăția lui Dumnezeu este atât o realitate prezen-

tă și dinamică cât și o speranță eshatologică, potrivit făgăduinței lui Dumnezeu. Ea este un dat în Hristos, și o misiune de realizare în viitor prin împreună lucrarea noastră în Biserică. Fiind „Sacramentul Împărăției lui Dumnezeu”, Biserica este datorată să reactualizeze și să adâncească permanent chemarea ei misionară atât către cei dinăuntrul ei, cât și către cei dinafară.

4. Biserica, în solidaritatea ei cu lumea, și cu strădaniile ei spre o viață cât mai bună, și mai dreaptă, identifică semne ale Împărăției lui Dumnezeu în contemporaneitate. De aceea ea trebuie să angajeze pe credincioșii ei în acțiuni de o tot mai mare deschidere și conlucrare cu toți cei care luptă pentru înfăptuirea noii ordini economice și sociale drepte, în lume.

5. De aici necesitatea continuării pe alte trepte a muncii noastre ecumenice și a educației ecumenice atât pe planul comunităților locale cât și pe cel al învățămîntului teologic al Bisericilor noastre.”

În data de 27 XI 1980, cea de a doua zi a lucrărilor Conferinței, prof. dr. A. Ghibuțiu a făcut o expunere despre „Noua ordine economică internațională”, după care conferențiarul a răspuns la întrebările adresate de către participanți.

După aprecierea unanimă și actuala conferință s-a înscris ca un însemnat pas înainte în conlucrarea ecumenică a institutelor teologice din țara noastră.

Pr. prof. D. Abrudan

Popas aniversar la Oradea

S-a împlinit recent un deceniu de arhipăstorire a P.S. Episcop Vasile Coman, la Oradea.

Este incontestabil faptul că în acest deceniu viața bisericească religioasă-morală din eparhia Oradei — alături de cea economică și social-culturală din întreaga țară — a cunoscut un real progres. Acest progres este adecvat exprimat în titlul unei noi lucrări editate de către Episcopia noastră în acest an, cu concursul unui bogat colectiv de autori, din inițiativa și sub directa purtare de grijă a chiriarhului sărbătorit. Lucrarea poartă titlul: *Trepte vechi și noi de istorie, cultură și viață bisericească în Eparhia Oradei.*

Un titlu mai inspirat și mai sugestiv nici că se putea găsi pentru înfățișarea realizărilor din eparhie, pentru că fiecare an din acest deceniu reprezintă o nouă treaptă în viața bisericească a acestei eparhii, atât pe plan duhovnicesc, cât și gospodăresc și nu mai puțin și pe plan patriotic-cetățenesc. Fiecare an e un pas spre întărirea adevărurilor de credință și normelor de morală în sufletele credincioșilor, prin traducerea lor în fapte bune, prin creșterea continuă a iubirii față de Legea strămoșască, manifestată prin numărul mare al celor ce vin la sfintele slujbe, precum și prin spiritul de jertfelnicie al credincioșilor întru împodobirea sfintelor locașuri cu frumoase picturi după chipul bisericilor voievodale din Moldova și Muntenia, ceea ce încă este un mare pas înainte pe linia unității vieții bisericești, și sub acest aspect. Fiecare an a însemnat un pas înainte spre mai multă dragoste, înfrățire și întrajutorare între credincioșii și preoții noștri, pe de o parte, și între aceștia și cei ai celorlalte culte din țară și, uneori, și de peste hotare, pe de altă parte, în spiritul unui autentic ecumenism. Fiecare an a însemnat un pas înainte întru sporirea numărului slujitorilor sfintelor altare, hirotonindu-se în această perioadă aproape patru sute de noi preoți, cu o bună pregătire teologică, de propovăduitori ai dragostei de glia strămoșască, ai păcii și bune înțelegeri între toți fiii Patriei, fără nici un fel de deosebire. Fiecare an a însemnat o nouă treaptă pe

scara desăvârșirii și întăririi unității bisericești și, implicit, și a unității sufletești a întregului nostru popor.

De asemenea, fiecare an a însemnat un pas înainte și în împliniri materiale, gospodărești, atât la Centrul Eparhial, cât și în parohiile din toate cele trei județe (Bihor, Satu-Mare și Sălaj) care formează eparhia noastră. S-au zidit multe biserici și case parohiale noi, și mai multe s-au renovat și foarte multe s-au împodobit cu pictură tradițională românească, declanșându-se o adevărată competiție în această privință, drept model luind frumoasa pictură în stil neobizantin din Paraclisul de la reședința episcopală, executată în frescă în anul 1973 de pictorul Eremia Profeta, din inițiativa Prea Sfințitului Episcop Vasile. În aceeași frumoasă haină policromă și de același pictor a fost împodobită și Catedrala episcopală din Oradea. Tot în această perioadă, la Centrul Eparhial, s-au mai executat o serie de lucrări care întesc în primul rînd obiective culturale și sociale. Astfel, în 1973, s-a organizat în mai multe încăperi din clădirea reședinței episcopale o bogată și valoroasă Colecție muzeistică de cărți, manuscrise și obiecte de cult vechi, aduse de la biserică din întreaga eparhie; s-au reorganizat biblioteca eparhială și arhiva eparhială, adăpostite în încăperi dotate, ca și cele muzeale, cu tot ceea ce este necesar pentru buna păstrare, conservare și securitate a cărților și actelor. De asemenea, s-a mai edificat, la Centrul Eparhial, o clădire cu două etaje, la parter adăpostind sediul protopopiatului Oradea, cu o frumoasă sală festivă, iar la cele două niveluri superioare, un cămin preoțesc, amenajat corespunzător cerințelor moderne. Și, în sfîrșit, s-a construit un nou atelier pentru fabricarea luminărilor, cu aparatul modernă, mecanizată.

De asemenea merită a fi subliniat faptul că s-au restaurat, cu concursul statului, toate bisericile de lemn, monumente istorice. Mai menționăm ca pe un fapt și patriotic meritoriu, că s-au înființat șase Colecții muzeistice în cele trei județe pentru păstrarea,

conservarea, securitatea și valorificarea cărților, icoanelor și altor obiecte de cult vechi ce fac parte din patrimoniul cultural național de la biserică parohiale din cuprinsul eparhiei noastre.

Meritul mare și demn de subliniat al sărbătoritului este că, și ca episcop, precum a făcut-o și ca preot și protopop la Brașov, a pus în aplicare, cu zel, abnegație și perseverență, principiul evanghelic enunțat în Catedrala mitropolitană din Sibiu, cu prilejul hirotonirii întru arhieru, și anume de a fi mereu în mijlocul credincioșilor și al preoților, spre a-i putea duce pe calea mîntuirii și a iubirii de Patrie. Prea Sfinția Sa, în cei zece ani de arhipăstorire, a fost mereu în mijlocul credincioșilor și preoților, străbătînd toate parohiile și filiile, din Țara Bihorului pînă în Țara Oașului și Sătmărulei, din părțile Cetății lui Menumorut pînă în părțile străvechii așezări dacice și romane, Porolissum, în vizitații canonice, la sfinții și binecuvîntări de biserică, în vizite administrative și de lucru. În toate aceste împrejurări, n-a încetat a propovădui, cu căldură și dăruire, de la inimă la inimă, cuvîntul de învățătură al Domnului Hristos și al Bisericii Sale, precum și dragostea față de Patrie.

În acești ani, preoțimea și-a potențat conștiința răspunderii ei față de Dumnezeu, față de Biserică, față de popor și Patrie. Pe lângă creșterea în cele din afară, s-a petrecut și o creștere întru cele lăuntrice, duhovnicești.

La încununarea întiiului deceniu de rodnică arhipăstorire al Prea Sfințitului Episcop Vasile, cu înfăptuire folositoare vieții bisericești și sociale, împlinite în strînsă colaborare cu preoțimea și prin jertfelnicia bunilor credincioși, în climatul de deplină libertate religioasă din patria noastră, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate, — preoțimea și credincioșii din eparhie îi exprimă arhipăstorului lor cele mai călduroase felicitări și cele mai alese sentimente de recunoștință și grațitudine.

Prot. Augustin Lucian
vicar eparhial

Dr. Teodor Savu
inspector eparhial

O pilduitoare inițiativă...

(Continuare din pag. a 2-a)

de mare actualitate teologică, misionară și ecumenică: „Vie împărăția Tal”, care a constituit tema principală a Conferinței Mondiale de Misiune și Evanghelizare a C.E.B. din mai 1980 la Melbourne, Australia. Prin cele trei referate susținute s-a întreprins o evaluare a rezultatelor acestei conferințe și a implicațiilor acesteia în viața Bisericilor noastre în cadrul ecumenismului local, teologic și practic. Atât din referate, cât și din discuțiile purtate, a reieșit că Împărăția lui Dumnezeu constituie obiectul permanent și conținutul esențial al misiunii și mărturiei Bisericii în lume.

1. Misiunea Bisericii ca mijloc de realizare a Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, implică deopotrivă propovăduirea Evangheliei lui Hristos, viața de comuniune cu Hristos, prin Sfintele Taine și slujirea diaconală a credincioșilor și poporului. Cele două dimensiuni: cea verticală și orizontală, adică cea a propovăduirii Evangheliei și cea a slujirii sociale, sînt inseparabile și complementare.

2. În lucrarea ei de zidire a Împărăției lui Dumnezeu, Biserica continuă în istorie, misiunea capului ei, Hristos, care s-a identificat chenic cu cei aflați în lipsă și suferință, cărora le-a dus prin crucea și învierea Sa, eliberarea și viața cea nouă a Împărăției Sale.

3. Biserica este „Sacramentul Împărăției lui Dumnezeu”, și mărturie a prezenței reale și actuale a acesteia. Împărăția lui Dumnezeu este atât o realitate prezen-

ta și dinamică cât și o speranță eshatologică, potrivit făgăduinței lui Dumnezeu. Ea este un dat în Hristos, și o misiune de realizare în viitor prin împreună lucrarea noastră în Biserică. Fiind „Sacramentul Împărăției lui Dumnezeu”, Biserica este datorată să reactualizeze și să adâncească permanent chemarea ei misionară atât către cei dinăuntrul ei, cât și către cei dinafară.

4. Biserica, în solidaritatea ei cu lumea, și cu strădaniile ei spre o viață cât mai bună, și mai dreaptă, identifică semne ale Împărăției lui Dumnezeu în contemporaneitate. De aceea ea trebuie să angajeze pe credincioșii ei în acțiuni de o tot mai mare deschidere și conlucrare cu toți cei care luptă pentru înfăptuirea noii ordini economice și sociale drepte, în lume.

5. De aici necesitatea continuării pe alte trepte a muncii noastre ecumenice și a educației ecumenice atât pe planul comunităților locale cât și pe cel al învățămîntului teologic al Bisericilor noastre.”

În data de 27 XI 1980, cea de a doua zi a lucrărilor Conferinței, prof. dr. A. Ghibuțiu a făcut o expunere despre „Noua ordine economică internațională”, după care conferențiarul a răspuns la întrebările adresate de către participanți.

După aprecierea unanimă și actuala conferință s-a înscris ca un însemnat pas înainte în conlucrarea ecumenică a institutelor teologice din țara noastră.

Pr. prof. D. Abrudan

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Nicolae Mladin, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Lector Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnoredactor: Diac. Ezechiel Oancea.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă P.O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.